

Imajući u vidu član II./3. Ustava Bosne i Hercegovine kojim je propisan katalog ljudskih prava i sloboda, prvenstveno pravo na život, pravo na ličnu slobodu i sigurnost, pravo na privatni i porodični život, dom i prepirsku, pravo na brak i zasnivanje porodice i pravo na imovinu;

Ističući da je u čl. II./ 1. i 2. Ustava Bosne i Hercegovine (Ljudska prava i osnovne slobode) propisano da će Bosna i Hercegovina i oba entiteta osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, te da se prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini, kao i da ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima;

Ukazujući na to da je u članu II/6. Ustava Bosne i Hercegovine utvrđeno da Bosna i Hercegovina i svi sudovi, ustanove, organi vlasti, te organi kojima posredno rukovode entiteti ili koji djeluju unutar entiteta primjenjuju ljudska prava i osnovne slobode predviđene u članu II./2. Ustava Bosne i Hercegovine;

Imajući u vidu odredbe Konvencije o procjeni uticaja na okoliš u prekograničnom kontekstu-Espoo i Protokola o strateškoj procjeni okoliša (SEA Protocol), čiji je cilj sprečavanje, smanjivanje i kontroliranje značajnih nepovoljnih uticaja na okoliš u prekograničnom kontekstu, kao i osiguranje visokog nivoa zaštite okoliša, uključujući i zdravlje;

Polazeći od činjenice da se Bosna i Hercegovina odlikuje jedinstvenim bogatstvom biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti i da je u svijetu prepoznatljiva kao zemlja bogata prirodnim ljepotama i vrijednostima;

Konstatirajući da je lokacija Trgovska gora, općina Dvor, Republika Hrvatska, predviđena za aktivnosti skladištenja i odlaganja radioaktivnog otpada, udaljena manje od 3 km od granice s Bosnom i Hercegovinom, odnosno od općine Novi Grad;

Uvažavajući zabrinutost građana, lokalnih zajednica, nadležnih organa entiteta i institucija Bosne i Hercegovine, kao i susjednih općina Republike Hrvatske, da aktivnosti u vezi sa zbrinjavanjem radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva, te izgradnje objekata za skladištenje i odlaganje radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovske gore u Republici Hrvatskoj, u blizini granice s Bosnom i Hercegovinom, mogu bitno uticati na zdravlje i život stanovnika, zrak, zemljište, vode i prirodna dobra, posebno područja u Bosni i Hercegovini koja su u neposrednoj blizini (općine Novi Grad, Krupa na Uni, Kozarska Dubica i Kostajnica u Republici Srpskoj i Bosanska Krupa, Bužim i Velika Kladuša u Federaciji BiH).

Konstatirajući:

- da se lokacija predviđena za pomenute aktivnosti nalazi na središnjem dijelu masiva Trgovske gore, a to područje je ispresijecano vodotokovima čije su podzemne vode vrlo osjetljive, jer se lako i brzo mogu zagaditi. Ovi vodotokovi predstavljaju centralno slivno područje prema: rijeci Uni i općinama Novi Grad, Krupa na Uni, Kozarska Dubica i Kostajnica u Republici Srpskoj, Bosanska Krupa u Federaciji BiH i Hrvatska Kostajnica u Republici Hrvatskoj, kao i rijeci Kupi te općinama Bosanska Krupa, Bužim, Velika Kladuša i susjednim općinama Republike Hrvatske. Potok Žirovac koji protiče područjem predviđenim za skladište i odlagalište radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva direktno se ulijeva u rijeku Unu, čija se voda koristi za piće, navodnjavanje zemljišta, kupanje i druge turističke sadržaje, a bila bi ugrožena radioaktivnim i drugim česticama opasnim po život i zdravlje ljudi;

- da je područje Trgovske gore građeno od krečnjaka dolomita sa strmim nagibima i unutrašnjim pukotinama pa su stijene vodopropusne, što dodatno ukazuje na to da ova lokacija nije prihvatljiva za skladištenje i odlaganje radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva;

- da se područje Trgovske gore nalazi u 6. i 7. trusnoj zoni s jakim vertikalnim i horizontalnim rasjedima, što ukazuje na loše seizmološke karakteristike ovog područja;

- da je za skladištenje i odlaganje radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva planirano korištenje neperspektivnog infrastrukturnog vojnog objekta na lokaciji Čerkezovac;

- da je navedena lokacija za odlaganje radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva odabrana na osnovu činjenica da postoji manji broj stanovnika u općini Dvor, usljed migracije stanovništva u prethodnim ratnim dešavanjima;

- da efekti po zdravlje od izloženosti zračenju mogu biti deterministički (koji se javljaju ubrzo nakon izlaganja i koji uzrokuju akutne zdravstvene efekte uzrokovane izloženosti visokim nivoima jonizirajućeg zračenja za posljedicu imaju odumiranje velikog broja ćelija ili gubitak njihove sposobnosti da se regeneriraju) ili stohastički (koji se očituju neko vrijeme, a najčešće mnogo godina nakon izlaganja i dovode do modificiranja ćelija koje se mogu, nakon dužeg procesa, razviti u ćelije karcinoma. Pretpostavlja se da su vjerovatnoća nastanka karcinomatозne promjene ili genetska predispozicija nakon izlaganja radijaciji proporcionalne nivou izloženosti i da se mogu prenijeti na potomke tog lica.

Naročito ističući da do sada nije zabilježen nijedan slučaj izgradnje odlagališta radioaktivnog otpada na granici s drugom državom koja nema izgrađene nuklearne objekte, te izražavajući zabrinutost zbog toga što nisu urađena terenska ispitivanja, već je potencijalna lokacija odabrana samo na osnovu postojećih literarnih podataka.

Na osnovu člana IV./4. e) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 30. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 24. maja 2016. godine, i na 19. sjednici Doma naroda, održanoj 27. maja 2016. godine, donijela je

REZOLUCIJU
O NEPRIHVATANJU IZGRADNJE SKLADIŠTA I ODLAGALIŠTA
RADIOAKTIVNOG OTPADA, ISKORIŠTENIH IZVORA I ISTROŠENOG
NUKLEARNOG GORIVA I PROTIVLJENJU AKTIVNOSTIMA U VEZI
SA IZGRADNJOM SKLADIŠTA I ODLAGALIŠTA NA TRGOVSKOJ
GORI, OPĆINA DVOR, REPUBLIKA HRVATSKA

1. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine najoštrije se protivi izgradnji skladišta i odlagališta radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva i aktivnostima u vezi sa izgradnjom skladišta i odlagališta na lokaciji Trgovska gora, općina Dvor, Republika Hrvatska, a koja se nalazi u neposrednoj blizini granice s Bosnom i Hercegovinom.
2. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine odlučna je da po pitanjima iz tačke 1. ove rezolucije posredstvom nadležnih organa insistira na punoj zaštiti koja Bosni i Hercegovini pripada po pravilima i normama međunarodnog prava, posebno korištenju pravne zaštite u skladu s međunarodnim konvencijama i standardima, kojima će se u potpunosti služiti radi osiguranja trajne i efikasne zaštite u vezi s pitanjima skladištenja i odlaganja radioaktivnog otpada, iskorištenih radioaktivnih izvora i istrošenog nuklearnog goriva u blizini granice Bosne i Hercegovine.
3. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine traži potpuni angažman svih nadležnih organa svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, a prije svega Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, da u okvirima svojih nadležnosti, bez odgađanja preduzmu sve potrebne aktivnosti s ciljem zaštite interesa Bosne i Hercegovine, kao i zaštite sigurnosti i zdravlja građana Bosne i Hercegovine, radi obustavljanja aktivnosti u vezi sa izgradnjom skladišta i odlagališta otpada niske i srednje radioaktivnosti na lokaciji Trgovska gora u općini Dvor, Republika Hrvatska, ali i svih drugih aktivnosti koje se odnose na zbrinjavanje istrošenog nuklearnog goriva, radioaktivnog otpada i iskorištenih radioaktivnih izvora u susjednim zemljama koje graniče s Bosnom i Hercegovinom.
4. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine traži od svih nadležnih organa u Bosni i Hercegovini, a prije svega Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, da u skladu sa svojim nadležnostima preduzmu neophodne diplomatske, bilateralne i multilateralne međunarodne aktivnosti s ciljem zaštite Bosne i Hercegovine kao međunarodno priznate države i članice Ujedinjenih naroda, a u vezi s pitanjima skladištenja i odlaganja radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva u blizini granica Bosne i Hercegovine.

5. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine poziva i nadležne organe u entitetima i lokalnim zajednicama na saradnju u osporavanju i sprečavanju skladištenja i odlaganja radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva u blizini granica Bosne i Hercegovine, a s ciljem zaštite interesa Bosne i Hercegovine i svih njenih stanovnika.

6. Ova rezolucija bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasnicima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj: 01,02-02-2-1270/16

27. maja 2016. godine

S a r a j e v o

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Mladen Bosić

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

mr. Ognjen Tadić